

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/277/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814205216
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8814205216.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Jany Burešovej v právnej veci žalobcu: O. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX O. XX, zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubáňiho 16, Bratislava, o určenie neprijateľnosti poplatku a o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 4C/101/2014-31 zo dňa 30.09.2014 jednohlasne takto

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok okrem výrokov o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 146,92 Eur a o trovách konania.

Z r u š u j e rozsudok vo výrokoch o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 146,92 Eur a trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že zmluvná podmienka v bode 8.1. zmluvy o revolvingovom úvere č. 8300049592 zo dňa 23.08.2012 uzavretej medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom v znení:

„Predmetom tejto dohody o poskytnutí služby je záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu, maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru, resp. revolvingu poskytnutého na základe žiadosti/zmluvy, uzavretej medzi veriteľom a dlžníkom (ďalej ako úver/revolving) a záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu a) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 146,92 eur a b) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu vo výške 76,32 eur v prípade, ak bude dlžníkovi revolving poskytnutý. Odplatu je veriteľ oprávnený na základe vlastného uváženia jednostranne znížiť, k čomu dlžník udeľuje veriteľovi svoj súhlas. Veriteľ je povinný písomne oznámiť dlžníkovi stanovenú zníženú výšku odplaty, pričom písomné oznámenie bude tvoriť prílohu tejto dohody o poskytnutí služby.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 146,92 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté samostatným uznesením v lehote do 30 dní po právoplatnosti tohto rozsudku.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. §§ 3 ods. 1; 39; 41; 52 ods. 1, 2; 53 ods. 1 až 3, ods. 5; 54 ods. 1, 2; 107 ods. 1 až 3; 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 497 Obchodného zákonníka, §§ 1 ods. 2; 2 ods. 1 písm. a), b), g); 9 ods. 1, 2; 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, §§ 80 písm. c/ a § 153 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku a aplikoval Smernicu Rady 93/13/EHS.

Konštatoval, že predmetom žaloby je určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky týkajúcej sa odplaty za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru v zmluve o spotrebiteľskom úvere ako aj vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške tejto odplaty žalobcovi.

Za určovaciu žalobu v zmysle § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku považuje súdna prax aj žalobu o neplatnosť právneho úkonu, ako jeden z právnych prostriedkov ochrany spotrebiteľa. Naliehavý právny záujem žalobcu na určenie neplatnosti právneho úkonu je potrebné skúmať so zreteľom na individuálne okolnosti prípadu, predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním určovacej žaloby a konečný zmysel žalobcom navrhovaného rozhodnutia (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 224/2008).

Pri skúmaní podmienok uvedených v § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, umožňujúcich riešenie práva, resp. právneho vzťahu súdnym rozhodnutím treba vychádzať z toho, že naliehavý právny záujem na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, a teda určenie neplatnosti časti úverovej zmluvy, má žalobca - spotrebiteľ, pretože potrebuje mať vyriešenú otázku, aký je jeho skutočný dlh nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov v prípade čiastočnej neplatnosti zmluvy, týkajúcej sa odplaty za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru. Jeho postavenie sa stane istejšie, nebude vystavený sankciám za nezaplatenie odplaty, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka).

V ďalšom sa súd prvého stupňa zaoberal vyhodnotením dojednaného poplatku v zmysle príslušných ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a vychádzajúc zo Smernice Rady 93/13/EHS, v súvislosti s čím konštatoval, že v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalovaný ako dodávateľ a žalobca ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy ako aj obsah obchodných podmienok bol daný žalovaným bez možnosti žalobcu prívodiť akúkoľvek zmenu. Preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

Žalobcom napadnutým poplatkom je odplata za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru v zmluve o spotrebiteľskom úvere v sume 146,92 Eur, ktorý bol jednorazovým poplatkom. Samotná výška poplatku tak predstavuje 14,40 % poskytnutej čiastky úveru. Žalovaný ako dodávateľ v predmetnej úverovej zmluve deklaroval, že žalobcovi ako spotrebiteľovi poskytol sumu 1020,- Eur, fakticky mu však poskytol iba sumu 873,08 Eur.

Uvedenú sumu tak v zmysle § 2 ods. 1 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy možno zarátať medzi celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. Do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver, alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

V danom prípade je dohoda o poskytnutí služby zakomponovaná do typového formulára zmluvy o revolvingovom úvere, teda žalobca nemal možnosť podpísať formulár bez toho, aby sa na neho vzťahovalo predmetnú ustanovenie typovej zmluvy.

Pokiaľ ide o samotnú odplatu za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru v zmluve o spotrebiteľskom úvere, žalobcovi nebola reálne poskytnutá žiadna služba, ako to uvádza žalovaný. Uvedenou odplatou dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol službu, iba hypotetickú možnosť požiadať o odklad splátok, pričom poplatok (odplatu) spotrebiteľ uhradil bez ohľadu na to, či túto hypotetickú možnosť využije alebo nie. Uvedená formulácia typovej spotrebiteľskej zmluvy spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, preto je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Odplata za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu

splatnosti splátok úveru v bode 8.1 zmluvy o spotrebiteľskom úvere predstavuje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nebolo dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa. Pokiaľ ide aj o samotnú výšku uvedeného poplatku, tento predstavuje takmer trojnásobok mesačnej splátky úveru. Uvedené ustanovenie (bod 8.1 zmluvy) teda umožňuje dodávateľovi inkasovať odplatu za úver (§ 2 ods. 1 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z.) vo výške takmer trojnásobku mesačnej splátky už pri poskytnutí úveru. Ustanovenie bodu 8.1 zmluvy je neprijateľnou podmienkou. V danom prípade je nepodstatné, že odplata za poskytnutie služby nepredstavuje priamo splátku spotrebiteľského úveru, nakoľko sa v zmysle vyššie ust. § 2 ods. 1 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. zahŕňa do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

Výška odplaty za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru podľa bodu 8.1 zmluvy je neprimeraná, keďže predstavuje 14,40 % poskytnutej čiastky úveru a v konečnom dôsledku taktiež spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Preto súd prvého stupňa dojednanie o úhrade odplaty určil za neprijateľnú podmienku.

Súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že nie je tiež zrejmé, aké náklady žalovaného ako dodávateľa by mal uvedený poplatok (bod 8.1 zmluvy) predstavovať. Je logické, že žalovaný ako dodávateľ má výdavky spojené so správou úverov ako aj ďalšou činnosťou, ale nemožno celé toto bremeno prenášať na spotrebiteľa, ktorému sa úver poskytuje. Bežné poplatky v bankách, čo je súdu všeobecne známe z jeho činnosti, predstavujú mesačne sumu cca 3 - 4 eurá, pričom banka vykonáva na predmetnom účte aj rôzne operácie a úkony, ako napr. trvalé príkazy na úhradu, inkaso, príjme platieb a rovnako ako žalovaný tieto vykonáva prostredníctvom svojich zamestnancov vo svojich pobočkách. Ak by žalovaný mal len 1000 klientov, ktorí by mu uhradili predmetný jednorazový poplatok, získal by sumu 146.920,- Eur, pričom by išlo iba o zisk z poplatkov umožňujúcich spotrebiteľom hypoteticky požiadať o odklad splátok bez toho, aby tak aj učinili.

V prípade tohto poplatku (odmeny) nie je zrejmé, ako bola daná suma žalovaným určená a čo v konečnom dôsledku mala odmena pokryť. Uvedené ustanovenie bolo v zmluve o úvere formulárove určené, bez možnosti žalobcu ho ovplyvniť. V žiadnom prípade nemožno takéto poskytnutie služby žalovaným ako keby „skryt“ pod nepomenovanú zmluvu v zmysle § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka - dohodu o poskytnutí služby a dohodnúť za to odmenu, ktorú znáša dlžník ako spotrebiteľ, ktorej výška pritom predstavuje takmer trojnásobok mesačnej splátky.

Dojednanie odplaty za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru v sume 146,92 Eur dohodnutá v bode 8.1 zmluvy o revolvingovom úvere uzavretej dňa 23.08.2012 medzi účastníkmi tohto konania zakladá značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa - žalobcu, a preto predmetné dojednanie vyhlásil na neprijateľnú podmienku a žalobe v uvedenom rozsahu vyhovel.

Súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že vzhľadom na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka sú neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách neplatné, žalobcovi na základe tejto neplatnej časti zmluvy vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa ust. § 451 Občianskeho zákonníka vzniknutého plnením z neplatného právneho dôvodu.

Pokiaľ ide o výšku obohatenia žalovaného, táto predstavuje od žalobcu inkasovanú sumu poplatku vo výške 146,92 Eur, ktorú sumu účastníci konania nerozporovali.

Preto vyhovel žalobe aj v časti nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia a na vydanie sumy 146,92 Eur zaviazal žalovaného.

Vo vzťahu k žalovaným vznesenej námietke premlčania súd prvého stupňa konštatoval, že ustanovenie § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka v dvojročnej subjektívnej dobe obmedzuje žalobcu pri uplatnení práva titulom vydania bezdôvodného obohatenia.

Žalobcovi by voči žalovanému vznikol iba nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom najskôr sa mohol žalobca dozvedieť, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a že na jeho úkor sa obohatil

žalovaný v deň čerpania úverovej zmluvy dňa 23.08.2012. Uvedený deň je tiež významný z hľadiska začiatku plynutia trojročnej objektívnej premlčacej doby, keďže v tento deň došlo k bezdôvodnému obohateniu zo strany žalovaného.

Subjektívna dvojročná premlčacia doba začala plynúť najskôr dňa 23.08.2012 a v prípade nepodania žaloby dňa 11.06.2014 by uplynula dňa 23.08.2014. Keďže v čase podania žaloby premlčacia doba neuplynula (podanie žaloby na súde spôsobilo spočívanie premlčacej doby), námietka premlčania vznesená žalovaným je nedôvodná.

Prvostupňový súd ďalej konštatoval, že medzi žalobcom ako spotrebiteľom a žalovaným ako dodávateľom bola uzavretá zmluva o revolvingovom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru žalobcovi, ktorý sa ho zaviazal vrátiť za stanovených podmienok. Podľa zmluvy bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 1.020,- Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v splátkach po 54,65 Eur a to v 42 mesačných splátkach. Ročná úroková sadzba úveru bola dohodnutá vo výške 70,01 %, RPMN za úver predstavovala 60,09 %.

Podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) Zákona o spotrebiteľských úveroch, obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je okrem iného údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

V súlade s ustanovením § 11 ods. 1 písm. a) zákona absencia uvedenej náležitosti nespôsobuje neplatnosť uzavretej zmluvy, avšak poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

V zmluve absentuje údaj o konečnej splatnosti úveru (§ 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch). Zákon o spotrebiteľských úveroch explicitne vyjadruje ako jednu z obligatórných náležitostí údaj o konečnej splatnosti. Tento údaj musí byť v zmluve výslovne uvedený, nemožno ho vyvodzovať z ďalších zmluvných náležitostí (napr. z počtu splátok úveru). Počet a výška splátok úveru je samostatnou zmluvnou náležitosťou, ktorú nemožno stotožňovať s chýbajúcim údajom o konečnej splatnosti úveru.

Preto je potrebné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalobcovi neprislúchajú ani úroky z úveru a žiadne poplatky spojené s poskytnutím úveru. Aj v prípade, že by súd nepovažoval úver za bezúročný, zaoberal by sa výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorého sadzba v danom prípade predstavovala 70,01 % ročne (bod 6. zmluvy). Z internetovej stránky NBS vyplýva, že úrokové miery podobného úveru v bankách pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 do 5 rokov (42 splátok) v auguste 2012 boli vo výške 12,89 % p.a. Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade viac ako päťnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavami v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009).

V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. § 39 Občianskeho zákonníka zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právnym úkonom. Vzhľadom na vyššie uvedené závery by súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú (§ 41 Občianskeho zákonníka) aj prípade, že by úver nebol bezúročný.

Súd sa však zaoberal iba nárokom žalobcu vymedzeným v žalobe a žalobe vzhľadom na vyššie uvedené dôvody vyhovel v celom rozsahu.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa podľa ustanovenia § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. V odvolaní namietal, že prvostupňový súd uviedol ohľadom dohody o poskytnutí služby tvrdenia, ktoré nemajú oporu v skutkovom a právnom stave. Z rozsudku tiež nie je možné zistiť, na základe čoho súd prvého stupňa

tvrdí, že žalobca nemal možnosť podpísať formulár bez toho, aby sa na neho vzťahovalo predmetné ustanovenie typovej zmluvy. Z rozsudku nie je možné zistiť, ako sa súd zaoberal otázkou samostatného uzatvárania zmluvy, lebo zo samotného podpisovania dohody o poskytnutí služby je aj bez ďalšieho aj priemernému spotrebiteľovi zrejmé a poznateľné, že pre jej vznik a ako vyjadrenie súhlasu je nutný práve samostatný podpis. V článku 8 odsek 8.6 sa výslovne uvádza, že neuzavretie danej dohody nie je podmienkou vzniku zmluvy. Tak ako v prípadoch iných zmlúv, podpis konajúcej osoby má jeden a ten istý význam. Je prejavom a potvrdením vôle dosiahnuť to, pod čo sa podpisuje. Tým, že sa dohoda podpisuje samostatne a oddelene, teda že k jej vzniku nepostačuje len jeden podpis na zmluve, sa dáva dostatočne najavo, že ide o doplnok ku každému produktu, ktorý doplnok môže vzniknúť len vtedy, ak je samostatne podpísaný. Závery prvostupňového súdu sú predčasné. Z napadnutého rozsudku nie je zrejmé, ako sa súd prvého stupňa vyporiadal s tým, že zákonná úprava určuje, že dojednanie o predmete dohody a cene tohto predmetu nie je neprijateľnou podmienkou. V tomto smere je rozsudok nepreskúmateľný a nezrozumiteľný. Plnením podľa dohody je zriadenie práva odložiť si splátky, cenou je odplata za jeho zriadenie. Z dohody o poskytnutí služby vyplýva, že jej predmetom je odplatné poskytnutie služby. Touto službou je zmluvné zriadenie práva v prospech dlžníka uplatniť si odklad splatnosti splátok. Za získanie/nadobudnutie tohto práva je dlžník povinný uhradiť dohodnutú odplatu. Uzavretím dohody žalobca získal oprávnenie, teda možnosť využiť dané právo, a teda výsledok, ktorý sa jeho uzavretím dosiahne. Súd prvého stupňa mal vysvetliť, v čom má dojednanie o nadobudnutí práva spôsobiť nerovnováhu v postavení strán. To, či spotrebiteľ službu na základe dohody o poskytnutí služby využije alebo nevyužije, záleží na jeho rozhodnutí. Zo žiadneho ustanovenia regulujúceho spotrebiteľské právne vzťahy a ani z napadnutého rozsudku nevyplýva, kedy by spotrebiteľ nemohol za zakúpenú službu platiť vopred. Súd nie je oprávnený preskúmať ani výšku poplatku a ani to, čo je predmetom plnenia. Ide o dojednania o predmete a cene plnenia, ktoré sú vylúčené ex lege zo záverov o tom, že by išlo o neprijateľnú podmienku. Nie je tiež zrejmé, prečo súd porovnáva odplatu „optikou“ porovnávanie s výškou mesačnej splátky. Ide stále o cenu plnenia a pre dodávateľa nie je výhodné predlžovať dobu splatnosti. Poskytovanie služby je len reakciou na možné situácie, v ktorej sa dlžník môže ocitnúť, a ktorá môže mať pre neho nepriaznivé následky. Tvrdenie súdu o tom, že ide o odplatu za úver, nemá žiadny skutkový a právny základ. Nejde o odplatu za úver, keďže sa platí za úplne iný nárok. Pokiaľ súd prvého stupňa neopodstatnene porovnáva poplatok za predmetnú službu s poplatkom za správu úveru v banke, odklad splatnosti splátok nie je ani zákonný nárok a ani súčasť „správy úveru“. Žalovaný žiadny poplatok za správu úveru nevyžaduje. Napadnutý rozsudok nezodpovedá ustanoveniu § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Súd v ňom neuviedol podstatné časti vyjadrenia žalovaného k podanej žalobe a nevysporiadal sa s argumentom žalovaného, že predmetná dohoda o poskytnutí služby nespôsobuje žiadnu nerovnováhu v právach a povinnostiach strán. Z rozsudku nie je možné sa dozvedieť, akým spôsobom súd aplikoval príslušné zákonné ustanovenie, v čom boli splnené zákonné znaky hypotézy právnej normy definujúcej neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Na základe uvedeného žalovaný žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol, alternatívne aby napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný si zároveň uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania celkom vo výške 83,87 Eur.

K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Vo vyjadrení uviedol, že Dohoda o poskytnutí služby je časť formulárovej zmluvy, ktorá je vložená do súvislého textu zmluvy bez akéhokoľvek grafického odlíšenia. Práve preto zákon pozná pojem individuálne dojednanej zmluvnej podmienky, ktorej znakom je, že nemôže byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Žalobcovi nie je známy zámer žalovaného, ktorý sa domáha uvedenia ustanovenia alebo rozhodnutia súdu, kedy by spotrebiteľ nemohol za zakúpenú službu platiť vopred. V spotrebiteľských úverových zmluvách by mali byť takéto podmienky vždy vyhodnotené ako neprijateľné a jedinou možnosťou by ostalo jej individuálne dojednanie, ktoré by muselo byť v súlade s § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, čo predmetná dohoda nespĺňa. Dohoda o poskytnutí služby je zmluvná podmienka, ktorá nie je individuálne dojednaná a zámerom žalobcu nebolo ísť do zmluvného vzťahu so žalovaným kvôli nej. Žiadaný úver je hneď po podpísaní na účet ponížený o sumu uvedenú v tejto Dohode a ak ju klient nevyužije, nemá nárok na jej vrátenie. Dokonca keď ju využije, táto suma nenahrádza splátky samotné, preto využitie resp. nevyužitie tejto služby nie je samotným dôvodom neprijateľnosti tejto podmienky. V danom prípade cena tohto poplatku je len vyústením, avšak posudzuje sa nie cena, ale celý poplatok, ktorý spočíva v tom, že žalobca má platiť za niečo, čo mu nemusí byť dodané (čl. 8.2 zmluvy). To samo osebe spôsobuje značnú materiálnu

disproporciu. Žalovaný obmedzil prístup k tomuto právu zákazníkom, ktorí nemajú splatené minimálne prvé 3 mesačné splátky, nie sú dlhodobo práceneschopní, alebo s nimi nebol skončený pracovný pomer. V ostatných prípadoch je žiadosť spotrebiteľa posudzovaná svojvoľne veriteľom. Ako sa vyjadril obchodný zástupca žalovaného, podpísať sa pod túto dohodu bolo podmienkou získania úveru. Systém ochrany uvedený Smernicou je založený na ideí, že spotrebiteľ je v slabom postavení voči predajcovi alebo dodávateľovi vo veci práva vyjednávať a jeho úrovne znalosti. Spotrebiteľ odsúhlasí predajcom alebo dodávateľom vopred skoncipované podmienky bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Na strane veriteľa ide o jednoduchý úkon poskytnutia hotovosti spotrebiteľovi. Disponuje nepopierateľne značným množstvom financií, keďže poskytovanie úverov je jeho podnikateľskou činnosťou. Na druhej strane za relatívne malé sumy peňazí (nie viac ako 1.500,- Eur) je spotrebiteľ povinný zaviazat' sa k dodržiavaniu množstva zmluvných podmienok aj na obdobie 4 rokov. Úverovú zmluvu pripravuje výsostne sám veriteľ a väčšina obyvateľstva je skôr či neskôr pritlačená k tomu, aby sa k nejakému úveru zaviazala. Ak by právne vzťahy neboli regulované štátom, veritelia by boli neúmerne zvýhodnení svojim silným postavením a dlžníci by neboli schopní zamedziť platnosti nekalých podmienok v úverových zmluvách.

Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a priznal mu trovy odvolacieho konania celkom vo výške 94,15 Eur na účet jeho právneho zástupcu.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci svojich kompetencií vyplývajúcich mu z ustanovenia § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p. vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 21.04.2015 a zistil, že odvolanie žalovaného, okrem výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 146,92 Eur, nie je dôvodné.

Výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

Ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu (§ 41 Občianskeho zákonníka).

Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka).

Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné (§ 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy).

Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka).

Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka).

Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (§ 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka).

Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi (§ 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z.).

Spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti (§ 2 ods. 1. písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch).

Na účely zákona sa rozumejú celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok (§ 2 ods. 1 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch).

Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi (§ 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch).

Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok (§ 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch).

Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,
- b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa (§ 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch).

Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov (§ 451 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihladne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietať (§ 107 ods. 1 až ods. 3 Občianskeho zákonníka).

Každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách (s odkazom na § 52 až 54 Občianskeho zákonníka). Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadost'účinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom

a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi (§ 3 ods. 3 a ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa).

Súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve (§ 153 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Vo vzťahu k I. výroku napadnutého rozsudku, ktorým súd prvého stupňa vyslovil, že zmluvná podmienka v bode 8.1. zmluvy o revolvingovom úvere č. 8300049592 zo dňa 23.08.2012 uzavretej medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom v znení uvedenom v predmetnom výroku, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, odvolací súd konštatuje, že pokiaľ ide o tento výrok, súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Na týchto správnych skutkových zisteniach a posúdení sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Odvolací súd sa plne stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, ako aj s dôvodmi tam uvedenými a k odvolacím námietkam žalovaného len na doplnenie konštatuje:

Súd prvého stupňa na základe dokazovania vykonaného oboznámením sa so žalobou a s jej prílohami, t. j. so zmluvou o revolvingovom úvere č. 8300049592 zo dňa 23.08.2012, výpoveďou žalobcu, prednesom právneho zástupcu žalobcu a písomným podaním žalovaného zo dňa 11.09.2014 správne zistil skutkový stav veci. V súvislosti s tým správne konštatoval, že v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu, k čomu odvolací súd len na doplnenie konštatuje, že zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania spĺňa všetky podmienky, ktoré zmluvu určujú ako spotrebiteľskú, a ktorá skutočnosť nebola medzi účastníkmi konania ani sporná. Preto je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy.

Taktiež vzhľadom k tomu, že žalobcovi bol poskytnutý revolvingový úver deklarovaný žalovaným vo výške 1.020,- Eur, vzťahuje sa na predmetnú zmluvu o úvere aj osobitná právna úprava, a to zákon o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z. z. účinný v čase uzavretia zmluvy.

Zmluva o úvere, aj zmluva o spotrebiteľskom úvere, sa zaraďujú medzi konsenzuálne kontrakty, a teda nároky (práva a povinnosti) účastníkov právneho úkonu vznikajú uzavretím zmluvy. Preto všetky práva a povinnosti musia byť jasne a zreteľne stanovené pri vzniku zmluvy, teda okamihom jej uzavretia.

Žalobca v žalobe okrem iného uviedol, že pre úver sa rozhodol z dôvodu, že sa ocitol vo finančnej tiesni a na základe jeho žiadosti mu bola schválená výška úveru (úverový limit) 1.020,- Eur s ročnou úrokovou sadzbou 70,01 % p. a.

Žalobca v žalobe ďalej tvrdil, že vo vzťahu k poplatku za možnosť odkladu splátok ide o vedľajšiu službu, ktorá je predformulovaná na jednom z tlačív, ktoré díleri vyžadujú podpísať.

Ku konštatovaniu súdu prvého stupňa, že v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalovaný ako dodávateľ a žalobca ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah obchodných podmienok bol daný žalovaným bez možnosti žalobcu privodiť akúkoľvek zmenu a že dohoda o poskytnutí služby je zakomponovaná do typového formulára zmluvy o revolvingovom úvere a žalobca nemal možnosť podpísať formulár bez toho, aby sa na neho vzťahovalo predmetné ustanovenie typovej zmluvy, odvolací súd konštatuje, že takýto záver prvostupňového súdu je správny.

Odvolací súd s stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že dohoda o poskytnutí služby - „odmena za odklad splátok úveru“ vo výške 146,92 Eur je neplatná.

Žalobcovi bol schválený úver vo výške 1.020,- Eur, avšak reálne mu bolo poskytnutých len 873,08 Eur, po odpočítaní odmeny za odklad splátok.

Tak, ako to žalobca tvrdil v priebehu konania a žalovaný tvrdenie žalobcu ani nepoprel, žalobca si ponechal pri vyplatení sumy úveru žalobcovi odplatu vo výške 146,92 Eur za službu v zmysle čl. 8 ods. 8.1 písm. Dohody o poskytnutí služby.

Touto službou žalovaný nanútil žalobcovi možnosť odkladu troch splátok úveru za podmienok uvedených v predmetnom bode zmluvy.

Z uvedeného vyplýva, že žalovaný si odplatu vyúčtoval už v čase uzavretia zmluvy bez ohľadu na to, či žalobca bude mať o takúto „službu“ záujem alebo nie.

Zmluvné dojednanie, ktoré oprávňuje žalovaného na takúto neprimerane vysokú zmluvnú odmenu, resp. odplatu za poskytnutie služby, splatnosť tejto odplaty ihneď pri poskytnutí úveru a jednostranné započítanie tejto odplaty s pohľadávkou dlžníka na vyplatenie schválených úverových prostriedkov, považuje odvolací súd za neprijateľnú zmluvnú podmienku, a teda neplatnú i v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Ide o zmluvnú podmienku, ktorá je výrazne v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa.

Súd prvého stupňa zároveň správne konštatoval, že ide o neprimerane vysokú odmenu, keďže pri mesačnej splátke úveru (bod 5. zmluvy) vo výške 54,65 Eur takmer dosahuje sumu troch splátok, ktoré môžu byť odložené. Žalovaný nemal právo na takúto odplatu, a preto aj neoprávnene takúto svoju neexistujúcu pohľadávku započítal na pohľadávku žalobcu na poskytnutie úverovej sumy.

V odvolaní žalovaného dominujú výhrady, že súd prvého stupňa sa nezaoberal otázkou samostatného uzatvárania dohody, že v danom prípade došlo žalobcom k samostatnému podpisu dohody a že jej neuzavretie nie je podmienkou vzniku zmluvy.

K uvedeným výhradám žalovaného odvolací súd konštatuje, že samotný podpis dohody nemožno považovať za splnenie podmienky preukázania individuálne dojednanej zmluvnej podmienky tak, ako to tvrdí žalovaný. Dohoda je nepochybne súčasťou formulárovej zmluvy.

Odvolací súd k tomuto dopĺňa, že Občiansky zákonník indikatívne vypočítava neprijateľné zmluvné podmienky. To znamená, že súdu nebráni žiadna prekážka, aby vyvodil dôsledky zo zmluvného dojednaní v štandardnej formulárovej zmluve, ak spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka (tzv. generálna klauzula). O tom, že neprijateľné podmienky sú v rozpore s dobrými mravmi, by nemali byť žiadne pochybnosti (arg. slovo „hrubá nerovnováha“). Žalobca ako spotrebiteľ a ako slabšia strana sporu nemal možnosť participovať na vytvorení formulárovej zmluvy a nepochybne je z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou (čl. 25 MOSTAZA CLARO).

V Zmluve o revolvingovom úvere v čl. 8 je upravená „Dohoda o poskytnutí služby“. Už len jej samotné zakotvenie v rámci formulárovej zmluvy nevyvoláva žiadne pochybnosti o tom, že nejde zo strany spotrebiteľa o osobitne vyjednanú zmluvnú podmienku a v prospech takéhoto záveru svedčí aj argument žalobcu, že podpis tejto dohody vyžaduje díler.

Žalobca ako spotrebiteľ finančnej služby prijal v rámci zmluvných podmienok aj dohodu o poskytnutí služby odkladu splátok a odvolací súd nezdieľa názor žalovaného, že žalobca proti tomuto dojednaniu nenamietal a vlastne len na ňom záležalo, či daná dohoda vznikne. Práve štandardné formulárové zmluvy sú typické tým, že buď spotrebiteľ prijme službu alebo neprijme. Prijatím sa pri štandardných formulárových zmluvách rozumie stav, že sa služba prijíma tak, ako ju to uviedol žalobca vo vyjadrení k odvolaniu, teda že zmluvu pripravuje výsostne žalovaný ako veriteľ sám. Žalovaný nepreukázal, že by išlo v danom prípade o zmluvnú podmienku, ktorú si vymienil žalobca, resp. že žalobca mal možnosť výberu, či predmetnú dohodu podpíše, alebo nepodpíše.

Vo vzťahu k ďalším odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd konštatuje správny záver prvostupňového súdu, že uvedenou odplatom dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol službu, iba hypotetickú možnosť požiadať o odklad splátok. Žalobca uhradil poplatok (odplatu) bez ohľadu na to, či túto hypotetickú možnosť, už aj vzhľadom na podmienky, ktoré žalovaný stanovil pre možnosť odkladu splatnosti splátok, ako to namietal žalobca, dlžník využije, alebo nevyužije. Nepochybne odplata za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru v bode 8.1 zmluvy o spotrebiteľskom úvere predstavuje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nebolo dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa.

Žalovaný ani v odvolacom konaní neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k svojmu tvrdeniu, že službu, za ktorú žiadal odplatu, si vymienil žalobca, mala slúžiť žalobcovi a bola vlastne vo sfére jeho záujmu. Z vyjadrenia žalobcu nepochybne vyplýva, že je otáznne, aké myšlienkové pochody by viedli žalobcu k dobrovoľnému uzavretiu takejto dohody, ak by vedel, že na odklad splátok nemusí mať právny nárok, ale zaplatiť si za túto službu musí. Aj argument žalobcu, že jeho zámerom nebolo ísť do zmluvného vzťahu so žalovaným kvôli dohode o poskytnutí predmetnej služby svedčí v prospech záveru, že žalobca, ak chcel získať úver, vzhľadom na vyššie uvedené musel prijať aj zmluvnú podmienku, ktorá je predmetom tohto konania.

Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že žalovaný neuviedol v odvolaní takú relevantnú okolnosť, ktorá by bola spôsobilá prívodiť zmenu alebo zrušenie rozsudku vo výroku, ktorým súd prvého stupňa určil, že zmluvná podmienka v bode 8.1. zmluvy o revolvingovom úvere č. 8300049592 zo dňa 23.8.2012 uzavretej medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom v znení uvedenom v tomto výroku, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Za správne považuje odvolací súd aj závery prvostupňového súdu týkajúce sa samotnej výšky odplaty za poskytnutie služby.

Súd prvého stupňa v tejto súvislosti správne konštatoval, že ide o neprimeranú výšku odplaty, keďže táto predstavuje 14,40 % poskytnutej čiastky úveru a v konečnom dôsledku taktiež spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Tiež nie je zrejmé, aké náklady žalovaného ako dodávateľa by mal uvedený poplatok (bod 8.1 zmluvy) predstavovať.

Žalovaný síce v odvolacom konaní argumentoval tým, že ide o odplatu za poskytnutie služby, avšak samotnú požadovanú výšku tejto odplaty nijako nezdôvodnil a obmedzil sa len na uvádzanie príkladov a porovnaní s inými právnymi úkonmi, ktoré sú s predmetom danej dohody neporovnateľné, tak ako to správne namietal aj žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného.

Vzhľadom na vyššie uvedené závery nie je možné považovať výšku odplaty za dohodnutú, táto bola žalovaným jednostranne určená a okolnosť, že výšku odmeny výsostne určoval žalovaný, potvrdzuje aj argument samotného žalovaného v odvolaní, že za získanie/nadobudnutie tohto práva je osoba z neho oprávnená zaviazaná uhradiť odplatu.

K odvolacej námietke žalovaného, že zo žiadneho ustanovenia regulujúceho spotrebiteľské vzťahy a ani z napadnutého rozsudku nevyplýva, kedy spotrebiteľ by nemohol za zakúpenú službu platiť vopred, odvolací súd konštatuje, že táto odvolacia námietka je irelevantná vzhľadom k odôvodnenému záveru, že zo strany žalobcu nešlo o zakúpenú službu, ale išlo o službu neprijateľne vymienenú žalovaným bez možnosti žalobcu rozhodnúť sa, či bude na takejto dohode participovať, alebo nie.

Preto odvolací súd napadnutý rozsudok v tomto výroku podľa ustanovenia § 219 Občianskeho súdneho poriadku ako vecne správny potvrdil.

Vo vzťahu k výroku rozsudku, ktorým súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 146,92 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, odvolací súd konštatuje, že rozsudok v tejto časti je predčasný.

Súd prvého stupňa vo vzťahu k tejto časti rozhodnutia konštatoval, že vzhľadom na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka sú neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách neplatné, žalobcovi na základe tejto neplatnej časti zmluvy vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa ust. § 451 Občianskeho zákonníka vzniknutého plnením z neplatného právneho dôvodu. Pokiaľ ide o výšku obohatenia žalovaného, táto predstavuje od žalobcu inkasovanú sumu poplatku vo výške 146,92 Eur, ktorú sumu účastníci konania nerozporovali. Preto vyhovel žalobe aj v časti nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia a preto na vydanie sumy 146,92 Eur zaviazal žalovaného.

Predčasnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa v tejto časti spočíva v tom, že v tomto štádiu konania nie je možné zistiť, či bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného vzniklo. Žalobca na pojednávaní dňa

16.09.2014 uviedol, že si nepamätá, či vyrovnal poskytnutý úver. Z Karty klienta zo dňa 28.02.2014 (č. I. 23 spisu) vyplýva, že žalobca zaplatil žalovanému spolu sumu 656,94 Eur.

Keďže ide o nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia, je potrebné náležite posúdiť, či na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu. Vzhľadom na vyššie uvedené sa však v tomto štádiu konania nie je preukázané, čo žalobca zaplatil žalovanému ani to, čo od neho dostal, preto je záver prvostupňového súdu o povinnosti žalovaného vrátiť sumu 146,92 Eur žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia predčasný.

Preto odvolací súd rozsudok v tejto časti podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. h) Občianskeho súdneho poriadku zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa bude v ďalšom konaní náležite zistiť, či na strane žalovaného na úkon žalobcu došlo k bezdôvodnému obohateniu. V novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.